

ಕೂನು

ಅಕ್ಟೋಬರ್-2023

ನಿರ್ಗಮನಕ್ಕೆ ಪಯಣ

ಕೂನು

ಉರ್ಗುಲೆಗೆ ಪಯುಕು

ಮುಖಪುಟ

ಕೋಲಾರನ ಏರೆ-ಮೂತಿಯು ಬಾವಲಿ

ಲೇಖನಗಳು

- * ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ, ಹಾರುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿ! - ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.
- * ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿನ ಸಂಗಾತಿ! (ಕೀಟದ ನಂಟು) - ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮಡಿ
- * ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡಿನ ರೋಚಕ ಅನುಭವದ ಕಥನ ಭಾಗ ೧ - ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.
- * ಮಂಗಳದ ಮಾಯೆಯಲಿ... (ವಿವಿ ಅಂಕಣ) - ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.
- * ಹೂ ಅರಳಿ (ಕವನ) - ಚನ್ನಕೇಶವ ಜಿ. ಲಾಳನಕಟ್ಟೆ
- * ಪ್ರಕೃತಿ ಬಿಂಬ - ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್. ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ವಿನ್ಯಾಸ

ಧನರಾಜ್ ಎಂ.

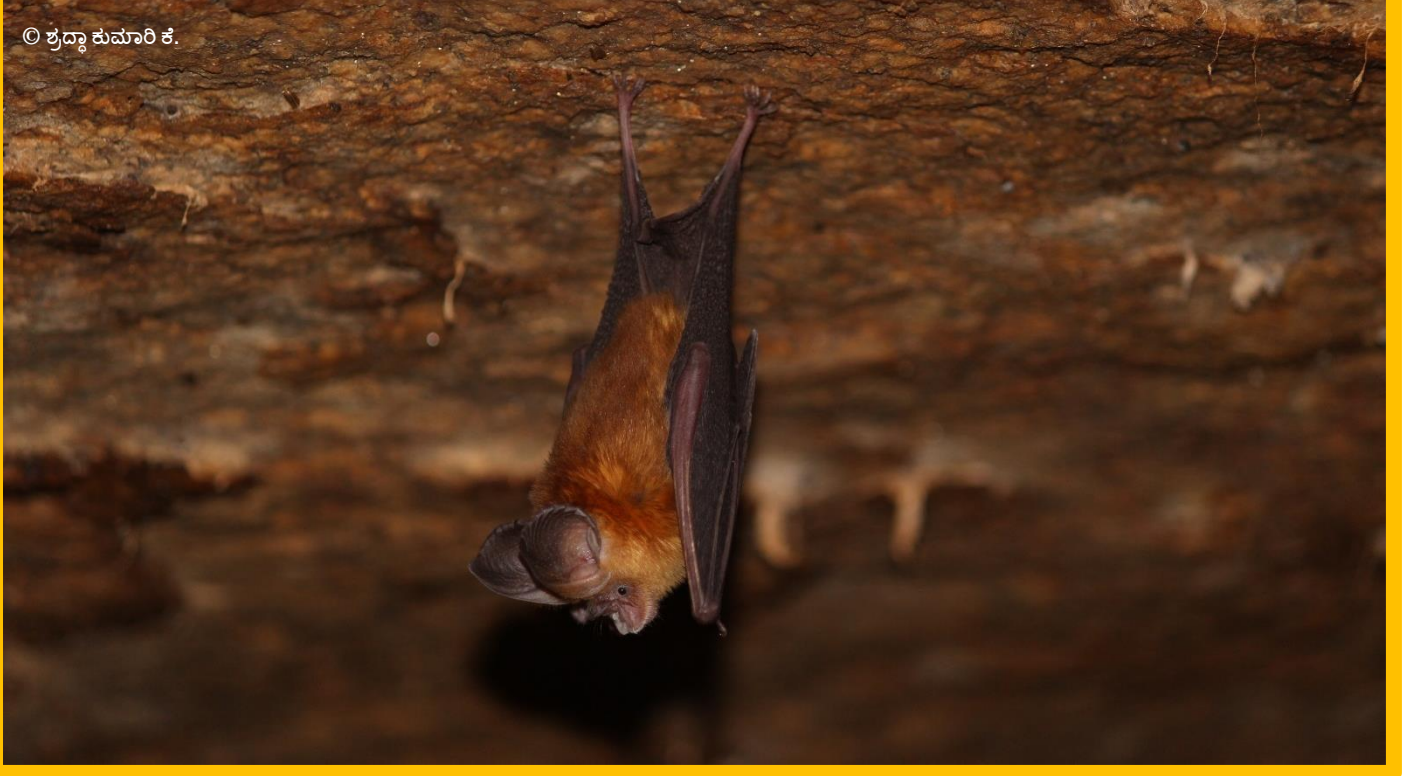
ಮುಖಪುಟ ಛಾಯಾಚಿತ್ರ

ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.

ಪರಿಷ್ಕರಣೆ

ಮುರಳಿ ಎಸ್.

ಡಾ. ಮಧುಸೂಧನ ಹೆಚ್. ಸಿ.

ಪಕ್ಷಿಯಲ್ಲ, ಶಾರುವ ವಿಕೈಕ ಪ್ರಾಣಿ!

ಹಾರುವ ಬಾವಲಿಯನ್ನು ನೋಡಿ ಪಕ್ಷಿಯೆಂದೇ ಭ್ರಮಿಸುವವರೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ಬಾವಲಿಯು, ಪಕ್ಷಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಇತರೆ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ತುಂಬಾ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಬಾವಲಿಯು ಹಾರುವ ಸಸ್ತನಿಯಾಗಿದ್ದು, ಇದು ಸಸ್ತನಿಗಳ 'ಕೈರೋಪ್ಟೆರಾ' (Chiroptera) ಎನ್ನುವ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದೆ [ಪಕ್ಷಿಗಳು ಏವ್ಸ್ (Aves) ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ]. 'ಕೈರೋ' (Chiro) ಎಂದರೆ ಕೈಗಳು ಮತ್ತು 'ಪ್ಟೆರಾ' (Ptera) ಎಂದರೆ ರೆಕ್ಕೆ ಎಂದರ್ಥ. ಅಂದರೆ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವು ಎಂದು. ಬಾವಲಿಯ ರೆಕ್ಕೆಯು ಪಕ್ಷಿಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳಂತೆ ಪುಕ್ಕಗಳಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರದೆ, ಚರ್ಮದಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಬಾವಲಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಗುಂಪಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೆರಳೆಣಿಕೆಯಿಂದ ಕೋಟಿಯವರೆಗೂ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನ ಅತೀ ದೊಡ್ಡ ಬಾವಲಿಗಳ ಗುಂಪು ಇರುವುದು ಅಮೆರಿಕದ 'ಬ್ರಾಕನ್ ಗುಹೆ'ಯಲ್ಲಿ. ಇಲ್ಲಿ 20 ಮಿಲಿಯನ್ ಮೆಕ್ಸಿಕನ್ ಬಿಡಿ ಬಾಲದ ಬಾವಲಿಗಳು ವಾಸವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 1400 ಬಾವಲಿಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳಿದ್ದು, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 131 ಪ್ರಭೇದಗಳಿವೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಬೇರೆ ಸಸ್ತನಿಗಳು ಹಾರುವುದಿಲ್ಲವೇ?

ಹಾರುವ ಅಳಿಲು: ಹೌದು, ಇದಕ್ಕೆ 'ಹಾರುವ' ಎಂಬ ನಾಮಧೇಯ ಬಂದಿರುವುದೇ ಇದು ಹಾರುವ ಕಾರಣಕ್ಕೆ. ಆದರೆ ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪಕ್ಷಿ, ಕೀಟಗಳಂತೆ ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಬಾವಲಿಗಳಂತೆ ರೆಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುತ್ತಾ ದೂರಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ.

ಬದಲಾಗಿ ಇವು ಒಂದು ಮರದಿಂದ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿನ ಇನ್ನೊಂದು ಮರಕ್ಕೆ ಹಾರುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಅಸಲಿಗೆ ಇವು ಹಾರುವುದನ್ನು 'ಜಿಗಿಯುವುದು' ಅಥವಾ 'ತೇಲಿ ಹೋಗುವುದು' ಎನ್ನುಬಹುದೇನೋ! (ಆಂಗ್ಲದಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ಗ್ಲೈಡಿಂಗ್ (gliding) ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ). ಅಂದರೆ ಬಾವಲಿಗಳು ನಿಜವಾದ ಹಾರುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಏಕೈಕ ಸಸ್ತನಿ.

'ಹಣ್ಣು ತಿಂದರೆ ಸಾಯುವುದು!'

© ರಾಜೇಶ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ

ನಾವು ಎಷ್ಟೋ ಬಾರಿ ಪುಟ್ಟ ಬಾವಲಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಹೋಗಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸಿರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳೇ ಬೇಕಾದಷ್ಟಿವೆ. ಈ ಪುಟ್ಟ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಮರಿಗಳೆಂದು ಭಾವಿಸಿ, ಅವುಗಳು ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗಲೆಂದು ನೀರು ಕುಡಿಸಿ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನಿಸುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು! ಆದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳು ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿಗಳಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಹೊರತಾಗಿ, ಇವುಗಳು ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಪ್ರಭೇದಗಳು. ಆಹಾರ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಪ್ರಾಣಿಸಂಕುಲದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ವಿಷಯ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ 'ಭಾರತದ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿ' (ಚಿತ್ರ 1) (ಇಂಡಿಯನ್ ಫ್ಲೈಯಿಂಗ್ ಫಾಕ್ಸ್) ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಮೂತಿಯ ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿ (ಶಾರ್ಟ್-ನೊಸೆಡ್ ಫ್ರೂಟ್ ಬ್ಯಾಟ್) ಹಣ್ಣು,

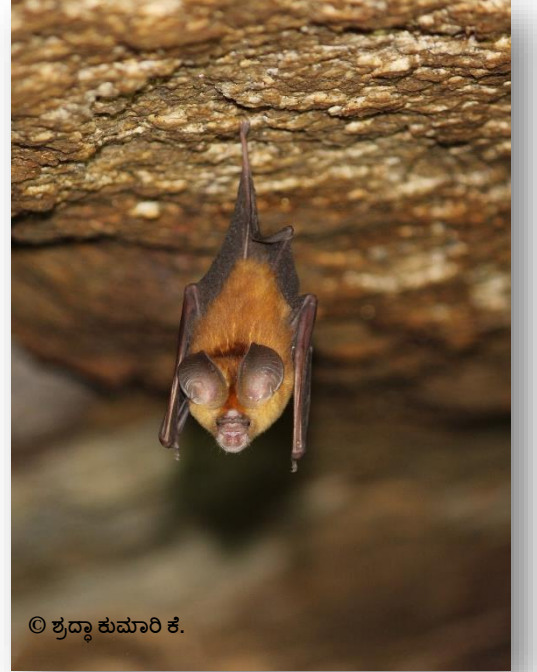
ಚಿಗುರಲೆ, ಹೂವು ಹಾಗೂ ಮಕರಂದವನ್ನು ಸಹ ಸೇವಿಸುತ್ತವೆ. ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿಗಳ ಆಹಾರದಲ್ಲಿ - ಪಪ್ಪಾಯಿ, ಗಸಗಸೆ ಮರ (ಸಿಂಗಾಪುರ್ ಚೆರ್ರೀ), ಬಾಳೆಹಣ್ಣು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಉಳಿದಂತೆ ಶೇಕಡಾ 70 ರಷ್ಟು ಬಾವಲಿಗಳು ಕೀಟಾಹಾರಿ ಬಾವಲಿಗಳು - ಪತಂಗ, ಚಿಟ್ಟೆ, ಮಿಡತೆ, ನೊಣ, ಸೊಳ್ಳೆಗಳು ಹಾಗೂ ಜೇಡಗಳನ್ನು ಸಹ ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಬೇಟೆಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ವಿಶೇಷ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಲವು ಬಾವಲಿಗಳು ಹಾರುತ್ತಲೇ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುತ್ತವೆ; ಕೀಟಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಅವುಗಳು ತಮ್ಮ ರೆಕ್ಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 3 ಪ್ರಭೇದಗಳು ಮಾತ್ರ ರಕ್ತ ಹೀರುವ ವ್ಯಾಂಪೈರ್ ಬ್ಯಾಟ್ (Vampire bat) ಬಾವಲಿಗಳಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ಇವುಗಳು ಕೇವಲ ಮಧ್ಯ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣ ಅಮೆರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ.

'ಪುಟ್ಟ ಮರಿಗಳನ್ನು ಮನೆಯ ಮಾಡಿನ ಸಂದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ'

ಇದೊಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಮಾತು - ಮುಷ್ಠಿ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಸಣ್ಣಗಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳು, ಮರದಲ್ಲಿ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡು ಇರುವ ಬಾವಲಿಗಳ (ಭಾರತದ ಹಣ್ಣು-ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿ) ಮರಿಗಳು, ದಾರಿ ತಪ್ಪಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದಿವೆ ಎನ್ನುವ ಜನರ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಹ ಹಿಂದೊಮ್ಮೆ ಸೇರಿದ್ದೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಇವುಗಳು 'ಸಂಜೆ ಬಾವಲಿಗಳು' ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿವೆ. ವಯಸ್ಕ ಬಾವಲಿಗಳ ಗಾತ್ರವು ಸಹ ನಮ್ಮ ಮುಷ್ಠಿ ಗಾತ್ರದ ನಾಲ್ಕನೇ ಒಂದರಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡು ಕಾಣುವ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು 'ಭಾರತದ ಹಣ್ಣು-ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿ' ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತೇವೆ. ಇವುಗಳು ನೀಲಗಿರಿ, ಅಶ್ವತ್ಥ, ಆಲ, ಹುಣಸೆ ಮತ್ತು ಇತರೆ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಬಾವಲಿಗಳ ಬಾಯಿ, ಮೂಗು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳು ಕಣ್ಣಿನಂತೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತವೆ!

ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿಗಳು ವಸ್ತುಗಳ ಆಕಾರ, ಗಾತ್ರ, ದೂರ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ತಮ್ಮ ಬಾಯಿ, ಮೂಗು ಮತ್ತು ಕಿವಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಧ್ವನಿ ತರಂಗಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಧ್ವನಿ ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಿಂದ ಅಥವಾ ಬಾಯಿಯಿಂದ ಹೊರಡಿಸಿ, ಬಾಯಿ ಮತ್ತು ಮೂಗುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹೊರಸೂಸುತ್ತವೆ. ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸ್ವರ ತರಂಗಗಳು ಮುಂದೆ ಇರುವಂತಹ ವಸ್ತುವಿನ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ತಾಗಿ ಪ್ರತಿಫಲಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿಫಲಿಸಿದ ಈ ತರಂಗಗಳನ್ನು ಬಾವಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಕಿವಿಯಿಂದ ಗ್ರಹಿಸುತ್ತವೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ಹೊರಡಿಸುವ ಈ ಸ್ವರತರಂಗಗಳು ಮಾನವನ ಕಿವಿಗೆ ಕೇಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವು ಶ್ರವಣಾತೀತ ತರಂಗಗಳು (Ultrasonic waves). ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ಬಾವಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಎದುರಿರುವ ಯಾವುದೇ ವಸ್ತು, ಗಿಡ-ಮರ ಅಥವಾ ಕೀಟಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವಂತಹ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ತಮ್ಮ ಆಹಾರ ಕೀಟಗಳು ಎಷ್ಟು ದೂರ ಇವೆ, ಯಾವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿವೆ ಎಂಬ ಎಲ್ಲ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಬಾವಲಿಗಳು ಈ 'ಶಬ್ದ ಪ್ರತಿಫಲನ' (echolocation) ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ಹೊರಡಿಸುವ ಈ ಶ್ರವಣಾತೀತ ಒಂದೊಂದು ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಇದರಿಂದ ಬಾವಲಿಗಳ ಪ್ರಭೇದಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

© ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.

ನಿಶಾಚರಿ ಆಗಿರುವುದರ ಲಾಭಗಳು

ಬಾವಲಿಗಳು ಹಗಲಿನಲ್ಲಿ ನಿದ್ರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ತನ್ನ ವಾಸಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹಾರುತ್ತಾ ಆಹಾರವನ್ನು ಹುಡುಕುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಲವು ಲಾಭಗಳಿವೆ. ಬಾವಲಿಗಳ ರೆಕ್ಕೆಗಳು ಚರ್ಮದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹಾಗೂ

ಪೂರ್ಣ ದೇಹ ರೋಮಾಮೃತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ದೇಹದ ನೀರಿನಾಂಶವು ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖಕ್ಕೆ ಅತಿಬೇಗ ಆವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತು ಹಾರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಸೂರ್ಯನ ಶಾಖದಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ನಿಶಾಚರ ಜೀವನವು ಇವುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಭಕ್ಷಕ ಜೀವಿಗಳಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಬಾವಲಿಗಳ ಆಹಾರ ಜೀವಿಗಳಾದ ಕೀಟಗಳು ರಾತ್ರಿಯ ಹೊತ್ತು ಹೇರಳವಾಗಿ ಸಿಗುತ್ತವೆ.

ಹೆಣ್ಣು ಬಾವಲಿಗಳ ವಿಶೇಷ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳು

ಬಾವಲಿಯು ತನ್ನ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುವಾಗ ಆ ಮರಿಯು ತಾಯಿಯ ಮೂರನೇ ಒಂದರಷ್ಟು ತೂಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಮಾನವನಲ್ಲಿ 60 ಕೆಜಿ ತೂಗುವ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳು 20 ಕೆಜಿ ತೂಗುವ ಮಗುವಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುವಂತೆ! ಬಾವಲಿಯು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡೇ ಮರಿಗೆ ಜನ್ಮ ನೀಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಮರಿಯು ತಲೆ ಕೆಳಗಾಗಿ ಬೀಳದಂತೆ ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

© ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.

ತಾಯಿ ಮತ್ತು ಮರಿ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬಹುದು; ತಾಯಿ ಬಾವಲಿಯು ತಲೆಕೆಳಗಾಗಿ ನೇತಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಮರಿಬಾವಲಿಯು ತಾಯಿಗೆ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ 2). ಅಂದರೆ ಮರಿ ಬಾವಲಿಯು ತಾಯಿಯ ತಲೆಯ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲನ್ನು ನೀಡಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಯಾಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ಹೆಣ್ಣು ಬಾವಲಿಗಳಲ್ಲಿ ಜನನಾಂಗದ ಹತ್ತಿರ ಸಹ

ಸ್ತನಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು 'ಪ್ರ್ಯೂಬಿಕ್ ಟೀಟ್' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರ್ಯೂಬಿಕ್ ಟೀಟ್ ಗಳು ಮರಿಬಾವಲಿಗಳಿಗೆ ಹಾಲುಣಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿವೆ.

ಜಗತ್ತಿನ ಅತೀ ವೇಗದ ಸಸ್ತನಿ ಬಾವಲಿ!

ಜಗತ್ತಿನ ಅತ್ಯಂತ ವೇಗದ ಸಸ್ತನಿ ಚಿರತೆಯಲ್ಲ, ಹಾರುವ ಬಾವಲಿ. ಚಿರತೆ ಒಂದು ಘಂಟೆಗೆ 75 ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಓಡಿದರೆ, 'ಮೆಕ್ಸಿಕೋದ ಬಿಡಿ ಬಾಲದ ಬಾವಲಿ' ಗಳು ಘಂಟೆಗೆ 100 ಮೈಲಿ ವೇಗದಲ್ಲಿ ಹಾರಬಲ್ಲವು. ಇವು ಅತೀ ವೇಗವಾಗಿ ಹಾರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಅತೀ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರುತ್ತವೆ! ಇವು ಸುಮಾರು 10,800 ಅಡಿ ಎತ್ತರದಲ್ಲಿಯೂ ಹಾರಬಲ್ಲವು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಾವಲಿಗಳು ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಜಾತಿಯ ಬೇರೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಬಾವಲಿಗಳು ಇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಬಾವಲಿಗೆ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರಭೇದಗಳು ಕಂಡು ಬರುತ್ತವೆ.

ಈ ಬಾವಲಿಗಳು ಅಮೆರಿಕದ ಹಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಗುಹೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆಯಾದರೂ, ಕಟ್ಟಡಗಳ ಸಂದಿಯಲ್ಲೂ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ಕೀಟಾಹಾರಿಗಳು: ಪತಂಗಗಳು, ಜೀರುಂಡೆಗಳು, ಮಳೆ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಮತ್ತು ಇರುವೆಗಳು ಇವುಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಹಾರ. ಈ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಭಕ್ಷಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳೆಂದರೆ - ಕೆಲವು ಬಗೆಯ ನಿಶಾಚರಿ ಸಸ್ತನಿಗಳು (ಒಪ್ಪೋಸಮ್, ಸ್ಕಂಕ್, ರಕೂನ್), ಕೆಲವು ಹಾವುಗಳು, ಹದ್ದು ಮತ್ತು ಗೂಬೆಗಳು. ಈ ಬಾವಲಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ 'ಬ್ರಾಂಡ್ಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್' ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಹಲವಾರು ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ.

ಬಾವಲಿಗಳ ಜೀವಿತಾವಧಿ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದವು ಹೆಚ್ಚು ಆಯಸ್ಸು ಮತ್ತು ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರದವು ಕಡಿಮೆ ಆಯಸ್ಸನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಬಾವಲಿಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಚಿಕ್ಕದಾದರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಬದುಕುತ್ತವೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಗ್ರಾಂ ತೂಗುವ ಬಾವಲಿಗಳು ವರ್ಷಾನುಗಟ್ಟಲೆ ಜೀವಿಸುತ್ತವೆ. 'ಬ್ರಾಂಡ್ಟ್ ಮಯೋಟಿಸ್ (Brandt's myotis)' ಎಂಬ ಬಾವಲಿಯು 43 ವರ್ಷ ಬದುಕಿದ್ದು, ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಷ ಬದುಕಿರುವ ಬಾವಲಿ ಎಂದು ದಾಖಲೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬಾವಲಿಯನ್ನು ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಸಂಶೋಧನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ 1962 ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ಗುರುತು (ಟ್ಯಾಗ್) ಮಾಡಿದ್ದರು ಹಾಗೂ 2001 ಮತ್ತು 2003 ರಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಮರುಪತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಇದರ ವಯಸ್ಸನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡರು.

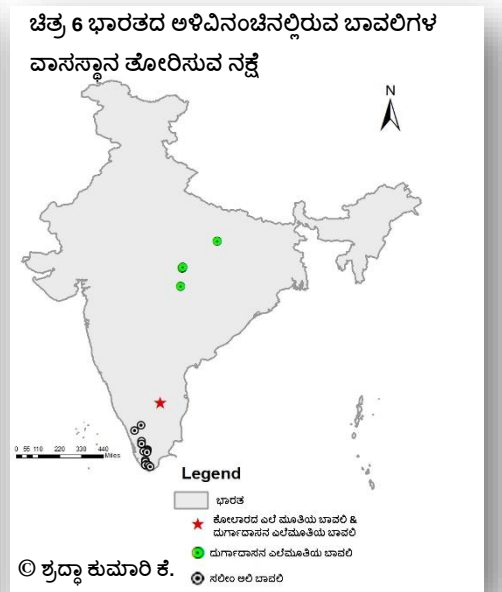
ಬಾವಲಿಗಳಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಿದೆಯೇ?

ಬಾವಲಿಯು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಉಪಕಾರಿ ಪ್ರಾಣಿ. ತುಂಬಾ ಜನರು ಬಾವಲಿಗಳೆಂದರೆ ಮೂಗು ಮುರಿಯುವುದೇ ಹೆಚ್ಚು. ಆದರೆ ನಾವು ಅವುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟಪಡಲಿ, ಇಷ್ಟಪಡದೇ ಇರಲಿ, ಅವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವು ಉಪಯೋಗಗಳಿವೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ತಮ್ಮ ಜೀವನಶೈಲಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ಉಪಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಶೇಕಡಾ 70ಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಾವಲಿಗಳು ಕೀಟಾಹಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಬೆಳೆಗೆ ಉಪದ್ರವಿಯಾಗಿರುವ ಹಲವು ಬಗೆಯ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸುತ್ತವೆ. ಮಲೇರಿಯಾ, ಡೆಂಗ್ಯೂಗಳನ್ನು ತರುವಂತಹ ಸಾವಿರಾರು ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುವ ಮೂಲಕ ರೋಗ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಮಕರಂದ ಹೀರುವ ಬಾವಲಿಗಳು ಚಿಟ್ಟೆ ಮತ್ತು ದುಂಬಿಗಳಂತೆ ಪರಾಗಸ್ಪರ್ಶದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಸಂತಾನೋತ್ಪತ್ತಿ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಬಾವಲಿಗಳು ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಬಾವಲಿಗಳು ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುವ ಗಿಡಗಳು ನಶಿಸಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇನ್ನು ಹಣ್ಣು ತಿನ್ನುವ ಬಾವಲಿಗಳು ಬೀಜ ಪ್ರಸರಣದಲ್ಲಿ ಸಹಕರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟಲ್ಲದೆ, ಎಲ್ಲಾ ಬಾವಲಿಗಳ ಹಿಕ್ಕೆಯು ಗಿಡಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಗೊಬ್ಬರವೂ ಹೌದು. ಆದರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಿಗೆ ಅಪನಂಬಿಕೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು. ಬಾವಲಿ ಕಂಡರೆ ಕೆಟ್ಟದಾಗುತ್ತದೆ, ಬಾವಲಿ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಇದ್ದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಅದರಿಂದ ನಮಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತವೆ, ಅವುಗಳು ಬಂದು ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕುತ್ತವೆ, ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಬಂದು ಕುಳಿತುಬಿಡುತ್ತವೆ, ತಲೆ ಕೂದಲಿನಲ್ಲಿ ಗೂಡು ಕಟ್ಟುತ್ತವೆ, ಬಾವಲಿ ನಮ್ಮ ರಕ್ತ ಹೀರುತ್ತವೆ,

ಬಾವಲಿಯಿಂದಲೇ ಕೊರೋನಾ ಬಂದಿದೆ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದಷ್ಟು ಬಾವಲಿಗಳ ಮೇಲಿನ ದೂರುಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಮಾತು, ಅಲ್ಲಲ್ಲ 'ಗಾಳಿ ಮಾತು' ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಸತ್ಯ? ತಿಳಿಯುವ: ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಪಾಡಿಗೆ ಬಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾವು ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಬಹುಪಾಲು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಉಳಿದಂತೆ, ಬಾವಲಿಗಳು ಯಾರ ಕಣ್ಣನ್ನು ಕುಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ, ಯಾರ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗೂಡನ್ನೂ ಕಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಬಾವಲಿ ಮತ್ತು ಮನುಷ್ಯರ ಸಂಪರ್ಕವು ಬಹಳ ವಿರಳ. ಬಾವಲಿಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಮನೆಯ ಒಳಗೆ ಬಂದರೆ ಮನೆಯ ಕಿಟಕಿ ಬಾಗಿಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಹೊರಗೆ ಹೋಗಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು, ಅದು ಸುರಕ್ಷಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾಡಿಗೆ ತಾನು ಹೊರಹೋಗುತ್ತದೆ. ಮನೆಯ ಮಾಡಿನ ಸಂದಿಯಲ್ಲಿ, ಅಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಮನೆಯ ಹೊರಗೆ ಮರಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಲಿಗಳು ವಾಸಿಸುವುದರಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಅಂತಹ ವಿಪರೀತ ತೊಂದರೆಗಳೇನು ಉಂಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅವುಗಳು ತಿಂದು ಬಿಟ್ಟ ಹಣ್ಣನ್ನು ಸೇವಿಸುವುದು ಅಥವಾ ಅವುಗಳನ್ನು ಹಿಡಿಯುವುದು, ಅವುಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಕಾಯಿಲೆಗಳು ಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಬಾವಲಿಗಳಿಂದಲೇ ಕೊರೋನಾ ಬಂದಿರುವುದು ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಯಾವುದೇ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ಕೊರೋನಾ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ ಕಾಯಿಲೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಬಾವಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಕುಲಗಳಿಂದಲೂ, ಹಲವು ಬಾರಿ ನಮ್ಮಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದರೆ ಮಾತ್ರ ಅವುಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಆಪತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೂ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ, ಬಾವಲಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ, ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲರೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳು

1. "ಕೋಲಾರದ ಎಲೆ ಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ"

ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕೋಲಾರದ ಎಲೆ ಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ (Leaf-nosed bat) (ಚಿತ್ರ 3) ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವುದು ಒಂದೇ ಒಂದು ಜಾಗದಲ್ಲಿ - ಅದು ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ 'ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ' ಎಂಬ ಒಂದು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರ 6). ಈ ಬಾವಲಿಯು ಒಂದು ಕಿರಿದಾದ ಅಂತರ್ಗತದ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳು ವಾಸಿಸುವ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಪ್ರಭೇದಗಳ ಕೆಲವು ಬಾವಲಿಗಳು ಸಹ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಗುಹೆಯು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಹರಡಿಕೊಂಡ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯ ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಲ್ಲುಬಂಡೆಯ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪರಿಸರವು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಕೃಷಿಭೂಮಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

ಮುಷ್ಟಿ ಗಾತ್ರಕ್ಕಿಂತಲೂ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿರುವ ಈ ಬಾವಲಿಯು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಸೊಳ್ಳೆಗಳು, ಜೀರುಂಡೆಗಳು, ಪತಂಗಗಳು, ಜೇನುಹುಳುಗಳಂತೆ ಕೀಟಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತದೆ. ಹನುಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಗೆ ಅಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯು ತೊಂದರೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದೆ. ಈಗ ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಗಣಿಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರವು ನಿಷೇಧಿಸಿದೆ ಹಾಗೂ ಆ ಸ್ಥಳವನ್ನು 'ಕೋಲಾರದ ಎಲೆ ಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿಯ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೀಸಲು' ಯೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದೆ. ಬಾವಲಿಗಳಿಗೆ ಜನರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗದಂತೆ ಕಾಪಾಡಲು ಅಲ್ಲಿ ಜನರ ಓಡಾಟವನ್ನು ನಿಷೇಧಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ ಹಾಗೂ ಇದು ಕರ್ನಾಟಕ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಕಣ್ಗಾವಲಿನಲ್ಲಿದೆ. ಮೊದಲು ಈ ಬಾವಲಿಗಳು, ಹನುಮನಹಳ್ಳಿ ಸಮೀಪದ 'ತಿರಹಳ್ಳಿ' ಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಕಂಡುಬರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಮಾನವನ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಈಗ ಅವುಗಳು ಅಲ್ಲಿ ನಶಿಸಿವೆ.

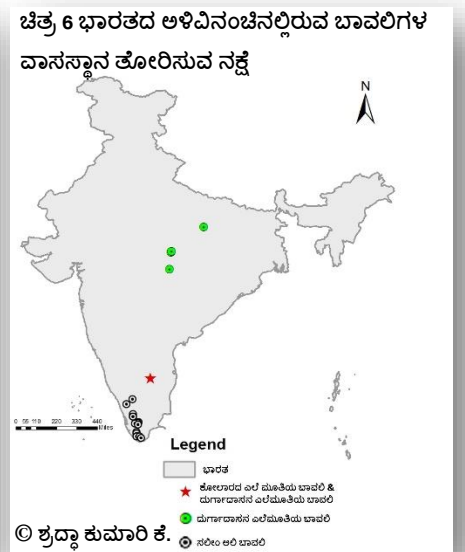
'ವನ್ಯಜೀವಿ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದೆ'ಯಲ್ಲಿ ಇವುಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗಮನಾರ್ಹ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ 'ಬ್ಯಾಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ (BCIT)' ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

2. "ದುರ್ಗಾದಾಸನ / ಖಜುರಿಯಾನ ಎಲೆಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ"

ಚಿತ್ರ 4_ ದುರ್ಗಾದಾಸನ - ಖಜುರಿಯಾನ ಎಲೆಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ

© ರಾಜೇಶ್ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಯ್ಯ

ಚಿತ್ರ 6 ಭಾರತದ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ತೋರಿಸುವ ನಕ್ಷೆ

© ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ. ಉಚಿತ ಆಲಿ ಬಾವಲಿ

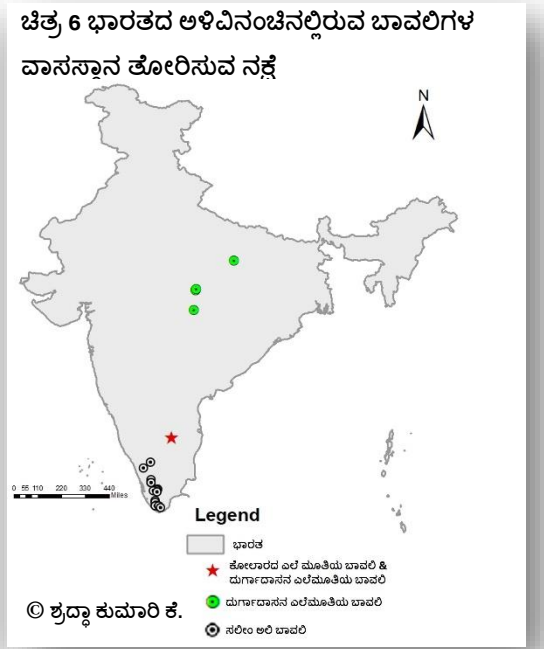
ಪುಪಂಚದಲ್ಲಿ ದುರ್ಗಾದಾಸನ/ಖಜುರಿಯಾನ ಎಲೆಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ (Khajuria's leaf-nosed bat) (ಚಿತ್ರ 4) ಕಂಡುಬರುವುದು ಎರಡು ಜಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ: ಒಂದು ಕೋಲಾರದ ಎಲೆಮೂತಿಯ ಬಾವಲಿ ಇರುವಲ್ಲಿ - ಅಂದರೆ ಹನುಮನಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ. ಮತ್ತೊಂದು - ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶದ 'ಜಬಲ್ ಪುರ' ಎಂಬಲ್ಲಿ (ಚಿತ್ರ 6). ಇವುಗಳು ಸಹ ಜೀರುಂಡೆಗಳು, ಪತಂಗಗಳು ಮತ್ತು ಸೊಳ್ಳೆಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಸರ್ಕಾರವು ಇವುಗಳಿಗೆ ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಇವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯು ಸಂಶೋಧನಾ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಈ ಬಾವಲಿಗಳ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಗಾಗಿ 'ಬ್ಯಾಟ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಇಂಡಿಯಾ ಟ್ರಸ್ಟ್ (BCIT)' ಸಂಸ್ಥೆಯು ಸಂಶೋಧನೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ.

3. "ಸಲೀಂ ಅಲಿ ಬಾವಲಿ"

ಚಿತ್ರ 5_ ಸಲೀಂ ಅಲಿ ಬಾವಲಿ

© ನಿತಿನ್ ದಿವಾಕರ್

ಚಿತ್ರ 6 ಭಾರತದ ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ತೋರಿಸುವ ನಕ್ಷೆ

© ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.

ಸಲೀಂ ಅಲಿ ಬಾವಲಿಯು (Salim Ali's fruit bat) (ಚಿತ್ರ 5) ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮಘಟ್ಟಗಳ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ (ಚಿತ್ರ 6). ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಮೇಘಮಲೈ, ಕಾಲಕ್ಕಾಡ್ - ಮುಂದಮಲೈ ಹುಲಿಧಾಮ, ಕೋರ್ಟಾಲ್ಲಂ ಪರ್ವತಗಳು, ಮಂಕುಲಂ ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಪರ್ವತಗಳಲ್ಲಿ; ಕೇರಳದ ಪೆರಿಯಾರ್ ವನ್ಯಜೀವಿಧಾಮದಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂತತಿಯು ಇರುವುದು ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಮಾತ್ರ. ಇವುಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪು ಇರುವುದು ಅಗಸ್ತ್ಯಮಲೈಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಆ ಗುಂಪಿನ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಂದಾಜು 475.

ಈ ಬಾವಲಿಗಳೂ ಸಹ ಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳು ವಿವಿಧ ಪ್ರಭೇದದ ಹಣ್ಣುಗಳನ್ನು ತಿನ್ನುತ್ತವೆ. ಮರಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುವುದು, ಗುಹೆಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡುವುದು ಮುಂತಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಂದ ಇವುಗಳ ಸಂತತಿಗೆ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳಿಗೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರವು ವನ್ಯಜೀವಿ ಕಾಯ್ದೆಯಡಿ ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಂರಕ್ಷಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ.

ಬಾವಲಿಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪಾತ್ರ

ಬಾವಲಿಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಲು ಇರುವ ಸುಲಭ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ 'ಬಾವಲಿ ಸ್ನೇಹಿ ಪರಿಸರ'ವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ಅವುಗಳ ವಾಸಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಆಹಾರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು. ಅಂದರೆ ಬಾವಲಿ ವಾಸಿಸುವಂತಹ ದೊಡ್ಡ ಮರಗಳನ್ನು, ಗುಹೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು; ಹಳೆಯ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಾವಲಿಗಳಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು, ಹಣ್ಣು ಬಿಡುವಂತಹ ಮತ್ತು ಕೀಟಗಳನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸುವಂತಹ ಮರಗಳನ್ನು ನೆಡುವುದು ಮತ್ತು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಮಾಡಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಂತೆ, ಬಾವಲಿಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಹಲವಾರು ಪ್ರಯೋಜನಗಳಿವೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಸಂತತಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕೈ ಜೋಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಲೇಖನ: ಶ್ರದ್ಧಾ ಕುಮಾರಿ ಕೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ

ಕೀಟದ ನರಿಟು

© ಗುರು ವೈಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ದೊಡ್ಡ ಕಣ್ಣಿನ ಸರಿಗಾತಿ!

ಈ ಅಂಕಣದಲ್ಲಿ ಎಂಥೆಂತಾ ವಿಚಿತ್ರ ಕೀಟಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದಿಲ್ಲ ನಾನು? ಆದರೆ ತೀರಾ ನಮ್ಮ ಜೊತೆ, ನಮ್ಮದೇ ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರ ತರಹ ಬಾಳುವ ನೊಣದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯಬೇಕೆಂದುಕೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ. ಸಂಪಾದಕರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳಿದಾಗ, ಹೌದಲ್ಲವೇ? ಎಂದೆನಿಸಿದ್ದು ಸುಳ್ಳಲ್ಲ. ಹಾಗನಿಸಿದ್ದೇ ತಡ ನೊಣವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕೆಂದು ಹುಡುಕತೊಡಗಿದೆ. ಆದರೆ ನಾವೇನನ್ನಾದರೂ ಹುಡುಕಲು ಶುರು ಮಾಡಿದಾಗಲೇ ಅದರ ಮಹತ್ವ ಅರಿವಿಗೆ ಬರುವುದು. ಅಲ್ಲಿಯ ತನಕ ತನ್ನಿಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನು ಇರುತ್ತಿದ್ದ ನೊಣಕ್ಕೂ ಕೂಡ ನನ್ನ ಹುಡುಕುವಿಕೆ ಅರಿವಾದಂತೆ ಇನ್ನಷ್ಟು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರಂಭಿಸಿತು. ಆಗ ನೆನಪಾಗಿದ್ದು ನನ್ನ ಹಳೆಯ ಕ್ಯಾಮೆರಾ. ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಫೋಟೋಗ್ರಫಿಯ ಹುಚ್ಚು ಇದ್ದಾಗ ಕೆಲ ಮ್ಯಾಕ್ರೋ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದಿದ್ದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೊಣ ಕೂಡ ಇತ್ತು. ಆ ಫೋಟೋ ತೆಗೆದು ಸ್ವಲ್ಪ ಜೂಮ್ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದಾಗ ನೊಣದ ಸುಂದರ ಹೊಳೆಯುವ ಕಮಲಾಕ್ಷಿಗಳು ಕಂಡವು. ಇವು ಬರೀ ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರದೆ ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳನ್ನೂ ನೋಡುವ ಅತ್ಯಂತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವುಳ್ಳ ಕಣ್ಣುಗಳು. ತನ್ನ ಸುತ್ತಲಿನ 360 ಡಿಗ್ರಿಯಲ್ಲಿನ ಪೂರ್ತಿ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ನೋಡಬಲ್ಲ ಕಣ್ಣುಗಳು. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಯಾವಾಗ ಸೊಳ್ಳೆ ಹಿಡಿಯುವ ಬ್ಯಾಟು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಎಷ್ಟೇ ಮುಂಜಾಗ್ರತೆಯಿಂದ ಸದ್ದು ಮಾಡದೇ, ಅಲುಗಾಡದೆ ಅದನ್ನು ಹಿಡಿಯಲು ಹೋದರೂ ಅದು ಬ್ಯಾಟು ಎತ್ತುವ ಮೊದಲೇ ಸುಳಿವು ಕೂಡ ನೀಡದೆ ಹಾರಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ನನ್ನ ಪುಟಾಣಿ ಮಗ ನೊಣ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ನೋಡಿ ಖುಷಿಪಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಸೊಳ್ಳೆ ಹಿಡಿಯುವ ಬ್ಯಾಟ್ ಗೂ ಕೂಡ ಸಿಗದೇ ಹೋದಾಗ ಆದ ತಳಮಳ ಅಷ್ಟಿಷ್ಟಲ್ಲ. ಅದು

ಸಿಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ, ನಾನು ನನ್ನ ಪ್ರಯತ್ನ ಬಿಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೇ ಏನೋ ಬಹುಷಃ ಮಾಡಲಾಗದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ 'ನೋಣ ಹಿಡಿಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ' ಎಂದು ಲೋಕರೂಢಿಯಾಗಿ ಸಂಭೋದಿಸುವುದು.

ಮಸ್ಕಾ ಡೊಮೆಸ್ಟಿಕಾ (Musca domestica) ಹೆಸರಿನ ಈ ನೋಣದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶೇಷ ಮತ್ತು ಮಜವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಇದರ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಹಲ್ಲುಗಳೇ ಇಲ್ಲ! ಅದಕ್ಕೇ ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ದ್ರವ ಪದಾರ್ಥದ ಸುತ್ತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಳಿದಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬಾಯಲ್ಲಿರುವ ತನ್ನ ನಳಿಕೆಯಂತಿರುವ ನಾಲಿಗೆಯಿಂದ ದ್ರವಪದಾರ್ಥವನ್ನು ಹೀರಿ ಕುಡಿಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವಿಶೇಷತೆ ಎಂದರೆ, ನೋಣ ಯಾವಾಗಲೂ ಅತ್ತಿಂದಿತ್ತ

ಓಡಾಡುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ನೀವು ಗಮನಿಸಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದರ ಚಂಚಲ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಅದು ಹಾಗೆ ಓಡಾಡುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ನನಗೆ, ನಿಜವಾದ ಕಾರಣ ತಿಳಿದಾಗ ನೋಣದ ಬಗ್ಗೆ ಪಾಪವೆನಿಸಿತ್ತು. ನಮಗೆ ನಾಲಿಗೆಯಲ್ಲಿ ರುಚಿಗ್ರಂಥಿಗಳಿರುವಂತೆ ನೋಣಕ್ಕೆ ಅದರ ಪಾದಗಳಲ್ಲಿವೆ ಅಂತೆ! ಹೀಗಾಗಿ ಅದು ಯಾವುದೇ ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥದ ರುಚಿ ನೋಡಬೇಕೆಂದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆಲ್ಲ ಅಡ್ಡಾಡಲೇಬೇಕು. ಅಡ್ಡಾಡಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ರುಚಿ ಇದೆ ಅಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುತ್ತದೆ! ಒಂದು ವೇಳೆ ನಮಗೆ ಏನಾದರೂ ಹೀಗೆ ಕಾಲಿನಲ್ಲಿ ರುಚಿ ಗ್ರಂಥಿಗಳಿದ್ದದ್ದರೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ ಭಯವಾಗುತ್ತದೆ! ಬಹುಷಃ ಚಪ್ಪಲಿ ಕಂಪೆನಿಗಳೆಲ್ಲ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗಿರುತ್ತಿದ್ದವೋ ಏನೋ? ಅಥವಾ ಮತ್ತಿನ್ಯಾವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಉಗಮವಾಗುತ್ತಿತ್ತೋ?

ನೋಣ ಮಾಡುವ ಅನಾಹುತಕಾರಿ ಕೆಲಸದ ಕಡೆ ಕಣ್ಣಾಯಿಸಿದರೆ ಇದು ಹತ್ತಾರು ರೋಗಾಣುಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತು ತರುತ್ತದೆ! ಹಾಗಾದರೆ ಇದು ಖಳನಾಯಕನಾಗಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇಲ್ಲ! ಏಕೆಂದರೆ ಇದು ಆಹಾರ ಸರಪಳಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜೀವಿ ಅಥವಾ ವಸ್ತುವನ್ನು ಇನ್ನೂ ವೇಗವಾಗಿ ಕೊಳೆಯಲು ಸಹಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರರ್ಥ, ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಜೀವಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಸಂತತಿ

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಬೆಳೆಸುತ್ತ ಅದರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕ್ಯಾಟಲಿಸ್ಟ್ ತರಹ ಇಮ್ಮಡಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ನಿಸರ್ಗದ ನಿಯಮದಂತೆ ಸತ್ತ ಜೀವಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗುತ್ತವೆ. ಹೆಣ್ಣು ನೊಣ ಒಂದು ಸಲಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು 100 ರಿಂದ 200 ಮೊಟ್ಟೆಗಳನ್ನಿಡುತ್ತದೆ. ಮೊಟ್ಟೆಗಳು ಒಂದು ದಿನದಲ್ಲಿಯೇ ಲಾರ್ವಾಗಳಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಮೂರು ಹಂತದಲ್ಲಿ ಈ ಲಾರ್ವಾಗಳು ಪರಿವರ್ತನೆ (3 instar) ಹೊಂದುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಕೊನೆಗೆ ಕೋಶಾವಸ್ಥೆಗೆ ಜಾರಿ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ವಯಸ್ಕ ನೊಣಗಳಾಗಿ ಹೊರಬರುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹಂತಗಳು ಕೇವಲ 10 ರಿಂದ 15 ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣಗೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ, ನೊಣಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುವ ಸಂಭವವೇ ಇಲ್ಲ. ಸದಾ ಗಲೀಜಿನ ಸುತ್ತ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವುಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಏರಿಕೆಯಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಅಂದಾಜಿನ ಪ್ರಕಾರ, ನೊಣಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂತಹ ಪರಿಸರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದ್ದರೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೋಡಿ ನೊಣವು ಬರೀ ಐದು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ನೊಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಪಾದಿಸಿ ಇಡೀ ಭೂಮಿ ಮುಚ್ಚಿ ಹೋಗುವಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರಬಹುದು! ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಇವು ಮನುಷ್ಯನ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಗಾತಿಗಳು. ಮನುಷ್ಯ ವಲಸೆ ಹೋದಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೊಣಗಳು ಸಾಗುತ್ತ ಈಗ ಇವು ಕೂಡ ಮನುಷ್ಯನಂತೆ ಸರ್ವನ್ತರ್ಯಮಿಗಳಾಗಿವೆ. ಅಂದ ಹಾಗೆ ನೀವು ಸುದೀಪ್ ಅಭಿನಯದ 'ಈಗ' ಸಿನಿಮಾ ನೋಡಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಅದರಲ್ಲಿ ನೊಣದ ಚಲನವಲನಗಳನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಅದ್ಭೂತಿಯಾಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಷಃ ಸಿನಿಮಾದ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ನೊಣವನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸಿರಬೇಕಲ್ಲವೇ?

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಲೇಖನ: **ಅನುಪಮಾ ಕೆ. ಬೆಣಚಿನಮರ್ಡಿ**
ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಫಿ ರೋಚಕ ಅನುಭವದ ಕಥನ ಭಾಗ ೧

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್- ಹುಲಿಗಳ ಕಾಡು, ದಟ್ಟಾರಣ್ಯ, ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಹುಲಿಗಳು ಇರುವುದು ಈ ಕಾಡಿನಲ್ಲೇ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ "ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್" ರವರೇ ಬರೆದಿರುವ ಹಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಅವರ ಕೆಲವು ಕಥೆಗಳನ್ನು ಅಷ್ಟೇ ಅದ್ಭುತವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿರುವ ನಮ್ಮ ನೆಚ್ಚಿನ ಕೆ. ಪಿ. ಪೂರ್ಣಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ ಸರ್ ರವರ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಓದಿ ಒಂದು ತರಹದ ನಿಗೂಢ ವಿಸ್ಮಯ ಮತ್ತು ರೋಚಕ ಅರಣ್ಯ ನನ್ನ ಸ್ಮೃತಿ ಪಟಲದಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಾಗಿತ್ತು. ಹಿಮಾಲಯದ ತಪ್ಪಲಿನ ವಿಶಾಲ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೈನಿತಾಲ್, ಭೀಮತಾಲ್ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಆವೃತವಾದ ದಂಡಕಾರಣ್ಯವದು. ನಮ್ಮ ಭಾರತದ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನವೂ ಹೌದು. ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡು ಸುಮಾರು 1318. 54 ಚದರ ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ.

ಈ ಕಾಡಿಗೆ ಹೋಗಿ ಸಫಾರಿ ಮಾಡಲು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿ ವಿಫಲನಾಗಿದ್ದೆ. ಕಳೆದ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ಈ ನನ್ನ ಬಹು ದಿನದ ಕನಸು ಅಚಾನಕ್ ಆಗಿ ನನಸಾಯಿತು, ಅದು ನನಸಾದದ್ದು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿಯಲ್ಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕದ ನಾಗರಹೋಳೆ, ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಹೊಸೂರು, ಸೇಲಂ ಮತ್ತು ಕೇರಳದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿನ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿ ಅದರ ಸವಿಯನ್ನು ಆಸ್ವಾಧಿಸಿದ್ದ ನನಗೆ, ಈ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಅವಕಾಶವು ಕುತೂಹಲವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡಬೇಕಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲೇ ಹೇಗೋ ಮಾಡಿ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ದಿನದ ರಜೆ ಗಿಟ್ಟಿಸಿ ಹೊರಡಲು ಸನ್ನದ್ಧನಾದೆ. ಜೂನ್ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ತಾರೀಖಿನ ಬೆಳಗ್ಗೆ ನಾವು ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಾನವನದ ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿಯಿರುವ ರಾಮನಗರ್ ನಲ್ಲಿ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ಕಾಡಿನ ವಾತಾವರಣದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅರಿವಿದ್ದು ಕಾರಣ, ಬೇಕಿದ್ದ ಬಟ್ಟೆ-ಬರೆ, ಸ್ಲಿಪಿಂಗ್ ಬ್ಯಾಗ್, ಕ್ಯಾಮೆರಾ, ಬೈನಾಕ್ಯುಲರ್ ಎಲ್ಲವನ್ನು

ತಯಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಜೂನ್ 19ನೇ ತಾರೀಖು ಸಂಜೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ದೆಲ್ಲಿಗೆ ಹೊರಡುವ ವಿಮಾನ ಹತ್ತಿದೆನು. ನನ್ನ ಜೊತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಮಧುಸೂದನ್, ಸುಧಾಕರ್ ಜೊತೆಯಾದರು. ಮಧ್ಯರಾತ್ರಿ ಹೊತ್ತಿಗೆ ದೆಲ್ಲಿ ತಲುಪಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಮೊದಲೇ ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದ ಕಾರ್ ನಲ್ಲಿ ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ ನ ರಾಮನಗರ್ ಕಡೆ ಹೊರಟೆವು. ರಾಮನಗರ್ ತಲುಪುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆರು ಘಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಕಛೇರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇರುವ ಹೋಟೆಲಿನ

ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಠಡಿಯನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿ ಶುಚಿಯಾಗಿ, ನಿರ್ದೇಶಕರ ಕಛೇರಿಗೆ ಹೋಗಿ ವರದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡೆವು. ನಮಗಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಮುನೇಶ್ ಗೌಡ ರವರೂ ಸಹ ನಮ್ಮ ಜೊತೆಯಾದರು. ಬೆಂಗಳೂರಿನಿಂದ ನಾವು ಒಟ್ಟು ನಾಲ್ಕು ಜನರಾದೆವು.

ಭಾರತದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಬಂದಿದ್ದ ಪಕ್ಷಿ ವೀಕ್ಷಕರನ್ನು, ನ್ಯಾಚುರಲಿಸ್ಟ್ ರನ್ನು ಪರಿಚಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನಮಗೆ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿಗೆಂದು ಕಾಡಿನ ಯಾವ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸುತ್ತಾರೋ ಎಂಬ ಕುತೂಹಲದಿಂದ ಕಾಯುತ್ತಾ ಕುಳಿತಿದ್ದೆವು. ನಾವು ಮೊದಲೇ ಎಣಿಸಿದಂತೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ನಾಲ್ವರನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತಂಡಗಳಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮುನೇಶ್ ಗೌಡ ರವರ ತಂಡದಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕಿದ್ದ ಒಬ್ಬರು ಗೈರಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ನಾನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವಿನಂತಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರ ತಂಡವನ್ನು ಸೇರಿಕೊಂಡೆ.

ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಹುಲಿ ಅಭಯಾರಣ್ಯದ ನಿರ್ದೇಶಕರಾದ ಡಾ. ಧೀರಜ್ ಪಾಂಡೆ ರವರು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಅರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರು. ಉಳಿದ ಅರಣ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕಾಡಿನ ಭೂಗೋಳದ ಬಗ್ಗೆ, ಅಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಹುಲಿ, ಆನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿದರು. ನಮ್ಮ ಸುರಕ್ಷತೆಯೇ ಅವರ ಮೊದಲ ಆದ್ಯತೆ ಎಂಬುದು ಅವರ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ತಿಳಿದು ಧೈರ್ಯ ಬಂದಿತು. ಇಡೀ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಹುಲಿ ಮತ್ತು ಆನೆ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಾಲ್ನಡಿಗೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ ಮಾಡಬೇಕಿತ್ತು. ಇಂತಹ ದಟ್ಟ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಏನು ಬೇಕಾದರೂ ಸಂಭವಿಸಬಹುದು ಎಂದು ತಿಳಿದಿದ್ದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತುಂಬಾ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರಲು ಪದೇ ಪದೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇನ್ನು ಈ ಪಕ್ಷಿ ಗಣತಿ

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ನಡೆಯುವ ವಿಧಾನ, ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ, ನಮಗಲ್ಲಾ ತಂಗಲು ಮಾಡಿದ್ದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಊಟ ಉಪಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸವಿವರವಾಗಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಘಂಟೆ ಆಗಿತ್ತು. ಎಲ್ಲರೂ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಊಟಕ್ಕೆ ಎಂದು ನೀಡಿದ ಊಟದ ಪ್ಯಾಕ್ ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ಆಯೋಜಿಸಿದ್ದ ತಮ್ಮ ವಾಹನಗಳ ಕಡೆ ನಡೆದರು. ನಾನು ಸಹ ಬೆಂಗಳೂರಿನ ಸ್ನೇಹಿತರನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಂಡು ನಮಗಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಲಿದ್ದ ತೆರೆದ ಜೀಪ್ ಕಡೆ ಹೊರಟೆ. ನಮ್ಮ ಜೊತೆ ಇನ್ನು ಎರಡು ಬೇರೆ ಸ್ಥಳದ ತಂಡಗಳು ಜೊತೆಯಾದವು. ಅದರಲ್ಲಿನ ಒಂದಿಬ್ಬರು ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ ರಾಜ್ಯದವರೂ ಇದ್ದರು.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

ಎಲ್ಲರೂ ಜೀಪ್ ಹತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಖಾತ್ರಿಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಡ್ರೈವರ್ ರೋಮಾಂಚಿತ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಅಂತೂ ಶುರುಮಾಡಿದರು. ರಾಮನಗರ್ ಮುಖ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಕಛೇರಿಯಿಂದ ನಮಗೆ ನಿಯೋಜನೆಗೊಂಡಿದ್ದ ಸ್ಥಳ ಸುಮಾರು 130 ಕಿಲೋ ಮೀಟರ್ ದೂರವಿತ್ತು. ಆ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ತಲುಪುವ ರಸ್ತೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಕಾಡಿನ ಒಳಭಾಗದಲ್ಲಿಯೇ ಹಾದುಹೋಗುತ್ತಿದ್ದ ಕಾರಣ, ಆ ಕಾಡಿನ ವೈಭೋಗಕ್ಕೆ ಎದೆ ಬಡಿತ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಶಾನ್ಯ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಈ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಪಕ್ಷಿ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೇ ತುಂಬಾ ವಿಭಿನ್ನ. ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಗುವ ಪಕ್ಷಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಹೊಸದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಲು ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಹಾತೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಉತ್ತರಾಖಂಡ್ ನವರು ಈ ದಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹುಲಿ, ಆನೆ ಮುಂತಾದ ಕಾಡು ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಕಾಣಿಸಿಗುತ್ತವೆ ಸುತ್ತ ಗಮನಿಸುತ್ತಿರಿ ಎಂದೊಡನೆಯೇ ನಾನು ಬ್ಯಾಗಿನ ಒಳಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಕ್ಯಾಮೆರಾವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೈನಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡೆ; ಯಾವುದಾದರೂ ಪ್ರಾಣಿ ಸಿಗಬಹುದು ಎಂಬ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ.

ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಮೂರು ಜೀಪುಗಳು ಕಾಡಿನ ದಾರಿಯನ್ನು ಸೀಳುತ್ತ, ಧೂಳೆಬ್ಬಿಸುತ್ತ ಬರೋ... ಎಂದು ಹೊರಟವು. ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪ್ರತಿ ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜೀಪಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನಮೂದಿಸುತ್ತಾ, ಸುಂದರ ಕಾಡಿನ ಪರಿಸರವನ್ನು ಆಸ್ವಾದಿಸುತ್ತಾ ಆಸ್ವಾಧಿಸುತ್ತಾ ತೆರೆದ ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿನ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದೆವು. ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳು ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿನ ಮುಂದೆಯೇ ಹಾರುತ್ತಿದ್ದುದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಾವು ಶುರುಮಾಡಿದೆವು. ಕೆಲವರು ಆ ಪಕ್ಷಿಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನಾನು ಕ್ಯಾಮೆರಾದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಸೆರೆಹಿಡಿಯಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದ್ದೆ. ವಿಶಾಲ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲು, ಹಳ್ಳ ಕೊಳ್ಳಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ರಸ್ತೆ, ರಸ್ತೆಗೆ

ಅಡ್ಡಲಾಗಿಯೇ ಹರಿಯುವ ನದಿ, ತೊರೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿ ನಮ್ಮ ಜೀಪು ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತಿತ್ತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಗುವ ಕೆಲವು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಇಳಿಸಬೇಕಾದ ಸಹ ಪಯಣಿಗರನ್ನು ಇಳಿಸಿ ನಮ್ಮ ಜೀಪು ಮುಂದೆ ಸಾಗಿತು. ರಸ್ತೆಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ಓಡುವ ಜಿಂಕೆ, ಕಡವೆ, ಸಾರಂಗ, ದೂರದಲ್ಲೇ ನವಿಲಿನ ಕೂಗು, ಜೀಪಿನ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಸಹ ಮೀರಿಸುವ ಪಕ್ಷಿಗಳ ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಕಲರವ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸವಿಯುತ್ತ ಮುನ್ನಡೆದವು. ಕ್ರಮಿಸಬೇಕಿದ್ದ ದಾರಿಯು ಇನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರವಿದ್ದ ಕಾರಣ ಮಧ್ಯ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕ ಒಂದು ಚೆಕ್ ಪೋಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಜೀಪುಗಳನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಊಟ ಮಾಡಲು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದರು. ಎಲ್ಲರು ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದ ಊಟದ ಪ್ಯಾಕ್ ಗಳನ್ನು ತಿಂದು ನೀರು ಕುಡಿದ ನಂತರ ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಪ್ರಯಾಣ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಕಾಡಿನ ಕಚ್ಚಾ ರಸ್ತೆ, ಒಂದರ ಹಿಂದೆ ಒಂದರಂತೆ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಜೀಪುಗಳ ಸಾಲು ಧೂಳಿನ ಮೋಡವನ್ನೇ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತ್ತು. ಧೂಳು ನಮ್ಮ ಮೈ ಕೈ ಮುಖ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯು ಆವರಿಸಿತ್ತು. ಸದ್ಯ ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗೆ ಡಸ್ಟ್ ಪ್ರೂಫ್ ಹೊದಿಸಿದ್ದೆ; ಬಚಾವಾಗಿತ್ತು.

ಸೂರ್ಯ ರಶ್ಮಿಯು ನುಸುಳಲಾಗದ ದಟ್ಟ ಕಾಡು, ವಿಶಾಲವಾದ ದೊಡ್ಡ ಹುಲ್ಲು ಗಾವಲು, ಧೋ... ಎಂದು ಹರಿಯುವ ದೊಡ್ಡ ಹಳ್ಳ, ಕಡಿದಾದ ಬೆಟ್ಟ-ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು, ಮುಂದೆ ಸಾಗಿದಂತೆಲ್ಲಾ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಕಾಡು

ತನ್ನ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ನಿಧಾನವಾಗಿ ತೆರೆದಿಡುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಆನಂದವನದಲ್ಲಿ ಸಮಯ ಸಂಜೆ ಐದಾದದ್ದೇ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಆವರಿಸಿದ ಕತ್ತಲಿಗೆ ಕಾರಣ ತಿಳಿಯಲು ಕತ್ತೆತ್ತಿ ನೋಡಿದೆ, ಕಪ್ಪನೆ ಮೋಡ ನಿಧಾನವಾಗಿ ಸುತ್ತುವರಿಯುತ್ತಿತ್ತು! ನಾವು ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದುದು ತೆರೆದ ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿ. ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದವರನ್ನು ಕೇಳಿದೆ 'ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೂರವೆಂದು' ಅವರು ಇನ್ನು ಬಹಳಷ್ಟು ದೂರವಿದೆ ಎಂದರು. ಮಳೆ ಬಂದರೆ ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾದ ಗತಿ ಏನು? ಎಂದು ಯೋಚಿಸುವಷ್ಟರಲ್ಲೇ ವರುಣನು ತನ್ನ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರುಮಾಡಿಯೇ ಬಿಟ್ಟ. ಅದೂ ಸಹ ತುಂಬಾ ರಭಸವಾಗಿ!

ನಾನು, ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾ ಏನು ಮಾಡುವುದಪ್ಪಾ ಎಂದು ಹತಾಶನಾದೆ. ತಕ್ಷಣವೇ ಗಾಡಿಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ನ ಚಾಲಕ ಜೀಪ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದ ಟಾರ್ಪಲ್ ಅನ್ನು ಜೀಪಿಗೆ ಮುಚ್ಚಿ ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ವರುಣನಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ; ಕ್ಯಾಮೆರಾವನ್ನೂ ಸಹ! ಈ ನೆಮ್ಮದಿ

ನನಗೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಉಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯ ಮಳೆಯ ರಭಸ ಹೆಚ್ಚು. ನಾ ಎಣಿಸಿದೆ, ಸ್ವಲ್ಪ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲೇ ಮಳೆ ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ ಕ್ಯಾಮೆರಾಗೆ ಯಾವುದೇ ತೊಂದರೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು, ಆದರೆ ಮಳೆಯ ಆರ್ಭಟ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು. ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಯದಲ್ಲಿಯೇ ಜೀಪಿನ ಟಾರ್ಪಲ್ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ನೀರು ತೊಟ್ಟಿಕ್ಕತೊಡಗಿತು. ನನ್ನ ಕ್ಯಾಮೆರಾವನ್ನು ನಾನು ವಾಟರ್ ಪ್ರೂಫ್ ಹೊದಿಕೆಯಿಂದ ರಕ್ಷಿಸಿದ್ದೆನಾದರೂ ಏನೋ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಯ; ಅಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದ ಮಳೆ. ಮುಂದೆ ಸಿಕ್ಕ ಒಂದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಚೆಕ್ ಪಾಯಿಂಟ್ ನಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ತಂಡದವರನ್ನು ಇಳಿಸಿ, ಮುಖ್ಯ ರಸ್ತೆಯನ್ನು ಬಂದು ತಲುಪಿದೆವು!

ಆಗ ನಡೆದ ಒಂದು ಅದ್ಭುತ ಘಟನೆಗೆ ನಾವು ಸಾಕ್ಷಿಯಾದೆವು! ನಮ್ಮ ಜೀಪ್ ನಲ್ಲಿ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದ ಇಬ್ಬರು 'ಅಲ್ಲಿ ನೋಡಿ ... ಅಲ್ಲಿ ... ಅಲ್ಲಿ ...' 'ಎನ್ನುತ್ತ ಒಮ್ಮೆಲೇ ಕೂಗಿಕೊಂಡರು ಅಷ್ಟೇ, ಅಂತಹ ವಾಹನ ನಿಬಿಡ ರಸ್ತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಿರತೆಯು ಚಂಗೆಂದು ರೋಡಿನ ಮಧ್ಯದಿಂದ ಹಾರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಹೋಯಿತು. ನಾವು ಜೀಪನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಜೋರಾಗಿ ಸುರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಮಳೆಯನ್ನೂ ಸಹ ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಇಳಿದು ನೋಡಿದೆವು. ಅದು ಯಾವ ಮಾಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಕಣ್ಮರೆಯಾಯಿತೋ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಅಬ್ಬಾ! ಅಂತ ಮಳೆಯಲ್ಲೂ ಮೈ ಬಿಸಿಯಾಗುವಂತಹ ರೋಮಾಂಚನದ ಅನುಭವವದು!

ಚಿರತೆಯು ಕಾಣದೆ ಮತ್ತೆ ಬಂದು ಜೀಪಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು. ಸ್ವಲ್ಪ ದೂರ ಸಾಗುವುದರೊಳಗೆ ಮಳೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಂತು ಹೋಯಿತು. ಜೀಪಿಗೆ ಹೊದಿಸಿದ್ದ ಟಾರ್ಪಲ್ ತೆಗೆದು, ಸುತ್ತಲಿನ ಆ ತಂಪಾದ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೋಡುತ್ತಾ ಮೋಡಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇಣುಕುತ್ತಿದ್ದ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತವನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನ ನಿರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತೆವು.

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.

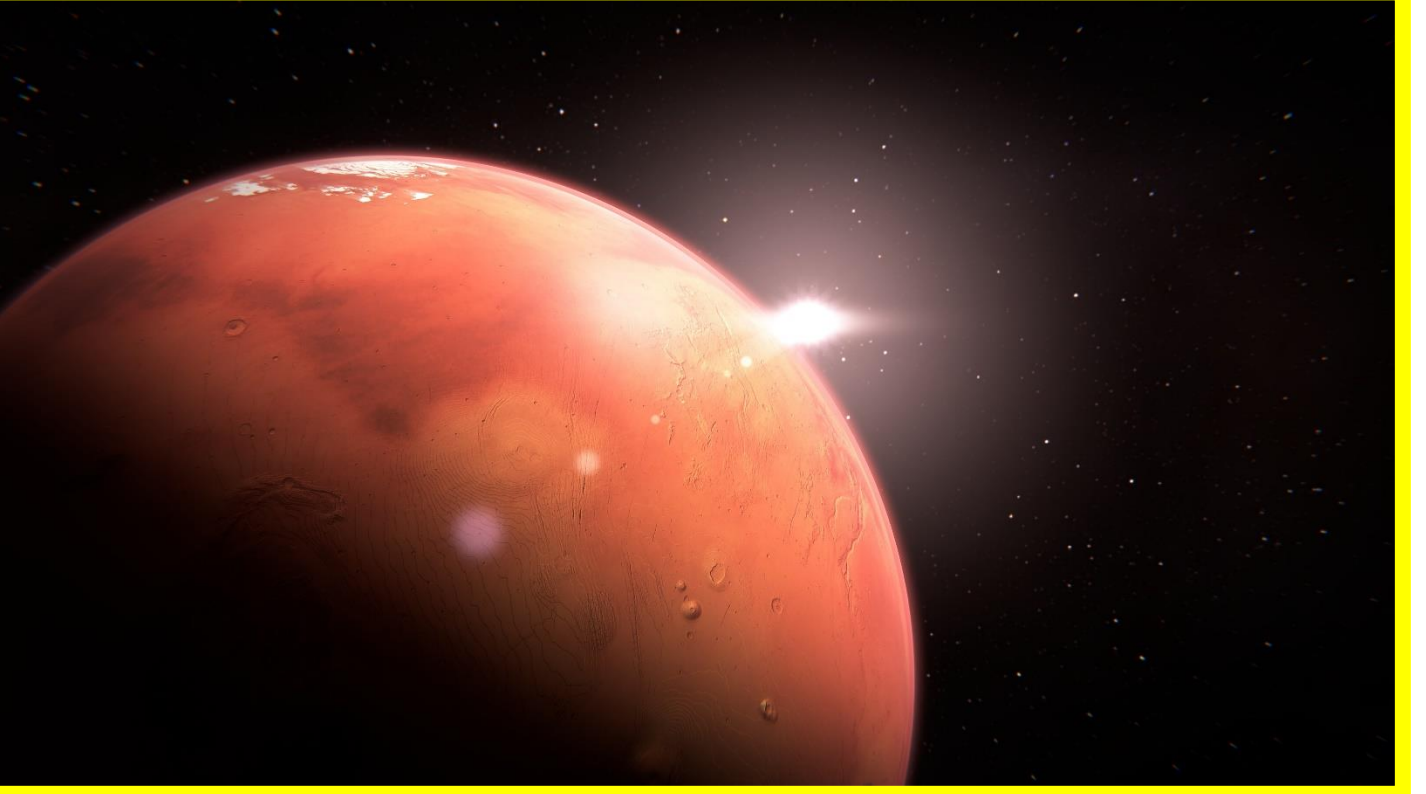
ಸಂಜೆ 7 ಘಂಟೆ, ಇನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಳಕಿತ್ತು. ಸುಂದರ ಪ್ರಶಾಂತ ಬೆಟ್ಟ ಗುಡ್ಡಗಳ ಸಾಲು, ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾದ ಕಣಿವೆ, ಕೆಳಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ನೀರಿನ ಭೋರ್ಗರೆತದ ಸದ್ದು ಎಲ್ಲವೂ ಯಾವುದೋ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಕಂಡಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಅಂತೂ 7.30ರ ಹೊತ್ತಿಗೆ ನಾವು ತಂಗಬೇಕಿದ್ದ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನ ಸಣ್ಣ ದೀಪ ಕಾಣಿಸಿತು. ಕಾಡಿನ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಪುಟ್ಟ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಪ್ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಝರಿಯನ್ನು ದಾಟಬೇಕಿತ್ತು. ಆ ಪರಿಸರವನ್ನು ನೋಡಿ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸು ಪುಳಕಿತಗೊಂಡಿತು. ನಮ್ಮ ಜೀಪು ಸಣ್ಣಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದ ಝರಿಯನ್ನು ದಾಟಿ ಪುಟ್ಟ ಗುಡ್ಡ ಏರಿ ನಮ್ಮ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನ ಬಳಿ ಬಂದು ನಿಂತಿತು. ದೊಡ್ಡದಾದ ಹಳೇ ಕಾಲದ ಬಂಗಲೆಯದು. ಸುತ್ತಲೂ ಕಾಡು, ಮಧ್ಯೆ ಈ ಕ್ಯಾಂಪ್, ಕ್ಯಾಂಪ್ನ ಸುತ್ತ ಸೋಲಾರ್ ತಂತಿ ಬೇಲಿ, ಆ ಮಬ್ಬು ಬೆಳಕಿನಲ್ಲೇ ಕಂಡ ಕ್ಯಾಂಪ್ ನಮಗೆ ಸ್ವರ್ಗದಂತೆ ಭಾಸವಾಯಿತು. ನಮ್ಮ ಬಿಡಾರವನ್ನು ಕಂಡು ಸಂತಸಗೊಂಡ ಎಲ್ಲರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬ್ಯಾಗ್ ಗಳನ್ನು ಇಡಲು ಆ ಬಂಗಲೆಯ ಒಳಹೊಕ್ಕೆವು. ಕಾಡಿನಲ್ಲಿನ ಪಯಣ, ವಿಧ ವಿಧವಾದ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದರ್ಶನ, ಹಲವಾರು ಪಕ್ಷಿಗಳ ಇಂಚರ, ರಮ್ಯ ರಮಣೀಯ ಕಾಡು ಎಲ್ಲವೂ ಜಿಮ್ ಕಾರ್ಬೆಟ್ ಎನ್ನುವ ದಟ್ಟ ಅರಣ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಇದ್ದ ಕುತೂಹಲಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದಿದ್ದವು.

ಮುಂದುವರೆಯುವುದು

© ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್

ಲೇಖನ: **ಗುರು ಪ್ರಸಾದ್ ಕೆ. ಆರ್.**
ಬೆಂಗಳೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಮರಿಗಳೂ ಮಾರಿಯೂ...

ವಿವಿ ಅಂಕಣ

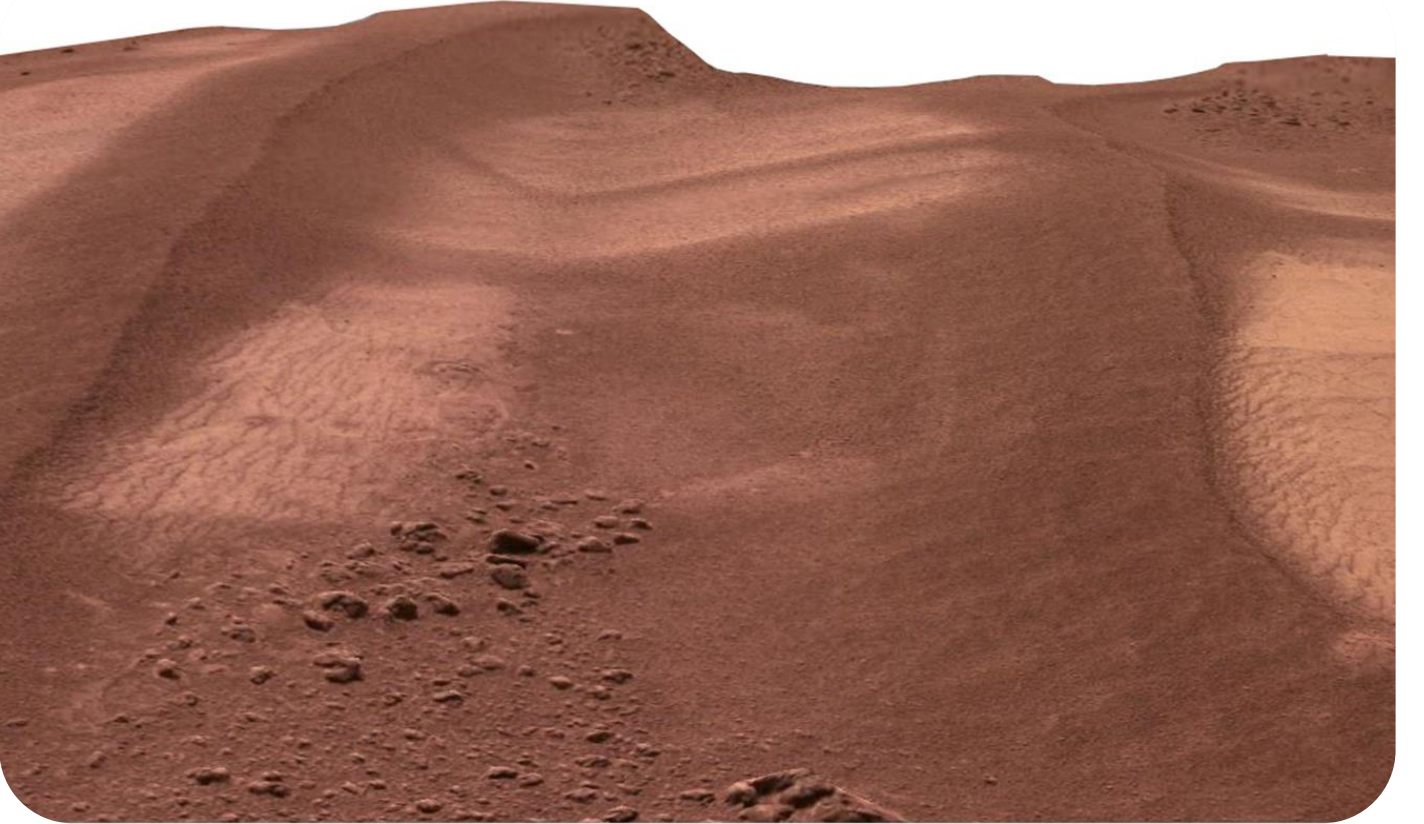
'ಚಂದಿರನೇತಕೆ ಇಣುಕುವನಮ್ಮ ಮೋಡದ ಮರೆಯಿಂದ...' ಎಂಬ ಚಂದಿರನ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಕವನಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಾ ಬಂದ ಬಾಲ್ಯ ನಮ್ಮದು. ಈಗ ಚಂದಿರನ ಮೇಲೆಯೇ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಕಳಿಸುವ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಚಂದಿರನ ಮೇಲೆಯೇ ಕುಳಿತು ಕವನ ರಚಿಸುವ ದಿನಗಳು ಬರುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಮ್ಮ 'ಚಂದ್ರಯಾನ-3'ರ ಯಶಸ್ಸಿನಿಂದ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಧ್ವನಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಹೇಳಬಹುದು. ಈ ಯಶಸ್ಸು ತೀರಾ ಹೊಸತು. ಅನ್ಯ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಉಪಗ್ರಹ ಕಳಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೇ ಯಶಸ್ಸು ಕಂಡಿರುವ ಗರಿ ನಮ್ಮ ಭಾರತಕ್ಕಿದೆ. ಹೌದು, 'ಮಂಗಳಯಾನ'. ನಮ್ಮ ನೆರೆ ಗ್ರಹ ಹಾಗೂ ಸೂರ್ಯನಿಂದ ನಾಲ್ಕನೇ ಗ್ರಹವಾದ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹಕ್ಕೆ 2013ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಳುಹಿಸಿದ 'ಮಾರ್ಸ್ ಆರ್ಬಿಟರ್ ಮಿಷನ್ 1' ಮೊದಲ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲೇ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಮಂಗಳದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಉಪಗ್ರಹ ಕಳಿಸಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದ ನಾಲ್ಕೇ ನಾಲ್ಕು ಬಾಹ್ಯಾಕಾಶ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ISRO (Indian Space Research Organisation) ಕೂಡಾ ಒಂದು. ಚೀನಾದಂತಹ ಕೆಲವು ದೇಶಗಳು ಮಂಗಳದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಉಪಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿ ಗ್ರಹದ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಅವರು ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಇಳಿದು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲೆಂದೇ 'ಝುರಾಂಗ್' ಎಂಬ ರೋವರ್ ಅನ್ನು 2021ರಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದರು. ಅದು ಅಲ್ಲಿ 9 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ತನ್ನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯುಸಿರೆಳೆಯಿತು. ಅಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಅದು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮಂಗಳದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ 'ಉಪ್ಪು ನೀರು ಹರಿದಿದೆ' ಎಂದು ತಿಳಿಸಿತು.

ಚೀನಾದ ಮೊದಲ ಮಂಗಳದ ರೋವರ್ 'ಯುರಾಂಗ್' ಮೇ 2021ರಂದು 'ಯುತೋಪಿಯಾ ಪ್ಲಾನೀಶಿಯಾ' ಎಂಬ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಮೇಲೆ ಇಳಿಯಿತು. ಸತತ 9 ತಿಂಗಳುಗಳ ಕಾಲ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಕೆಲವು ಫೋಟೋಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಮಂಗಳದ ಮೇಲ್ಮೈ ನ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿತು. ಆ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಭೂಮಿಗೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ವಿಜ್ಞಾನಿ 'ಶಿನ್' ಮತ್ತು ತಂಡ ರೋವರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ ಫೋಟೋಗಳನ್ನು

ಕಂಡು ಚಕಿತರಾದರು. ಕಾರಣ, ರೋವರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದ ಫೋಟೋದಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದಿರಬಹುದಾದ ಕುರುಹುಗಳು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದವು. ಅಲ್ಲಿನ ಕಲ್ಲು, ಮಣ್ಣು ಮತ್ತು ಹಳ್ಳದ ಆಳ ಅಗಲಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಅವರಿಗೆ ಅಚ್ಚರಿ ಕಾದಿತ್ತು. ಇವರಿಗೆ ದೊರೆತ ಇವೆಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕಲೆ ಹಾಕಿದರೆ, ಈ ಹಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಹರಿದಿತ್ತು ಎಂದು ಬಹುಪಾಲು ಖಾತ್ರಿಯಾಯ್ತು. ಗಾಳಿ ಬೀಸುವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ಹೀಗೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದರೂ ಇಷ್ಟು ವಿಶಾಲವಾಗಿ, ಇಷ್ಟು ಅಗಲದಲ್ಲಿ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇದು ನೀರು ಹರಿಯುವಿಕೆಯಿಂದ ಮಾತ್ರ ಆಗಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂದು ಕೊನೆಗೆ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬಂದರು.

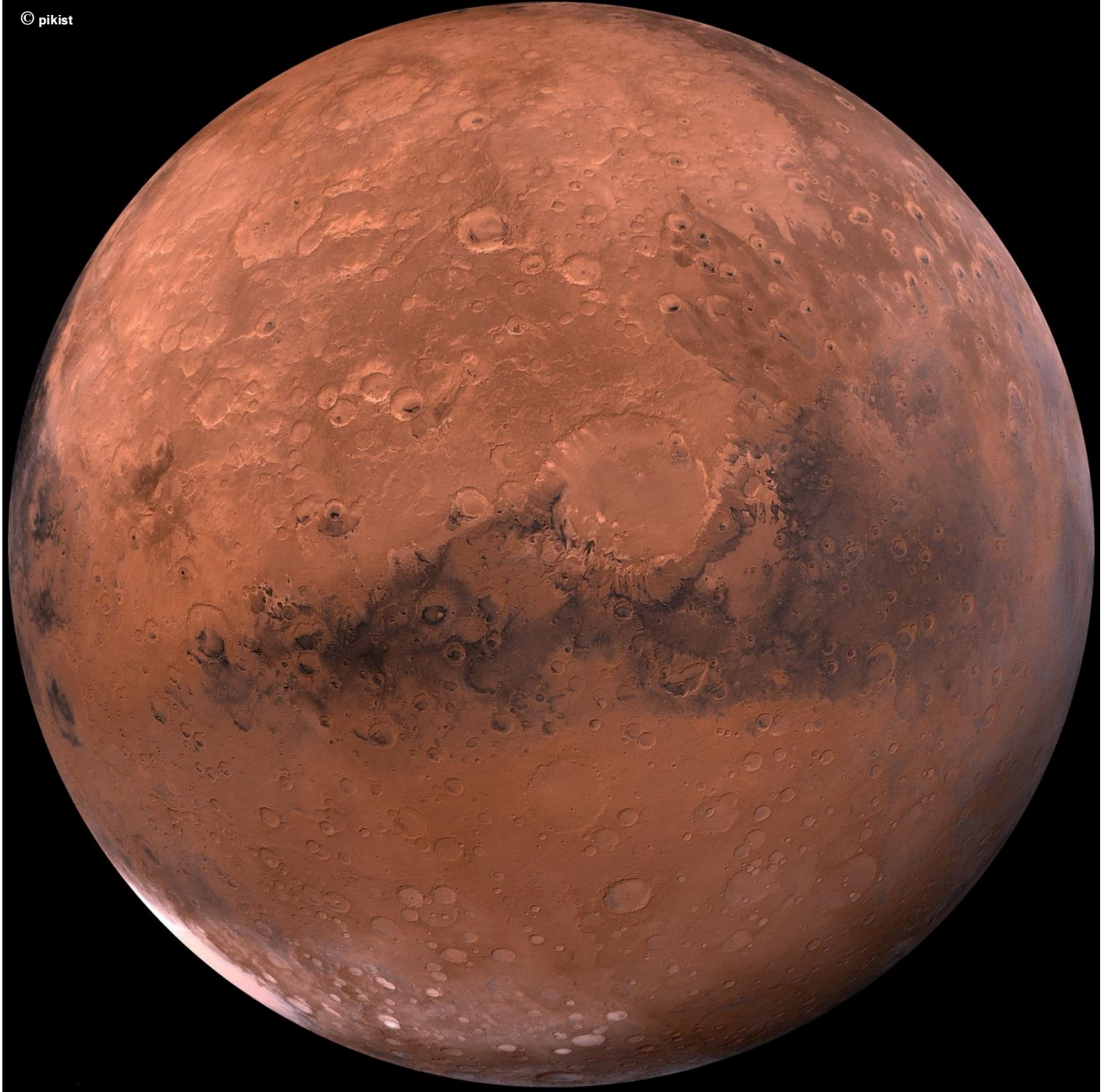
© CNSA_GRAS

ಆದರೆ ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದೆ ಅಂದರೆ ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ನೀರಿರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಧೃವಗಳಲ್ಲಿ ನೀರು ಘನ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಮಾಹಿತಿ ಇದೆ. ಹಾಗಾದರೆ ಇದರಲ್ಲೇನು ವಿಶೇಷ? ವಿಶೇಷತೆ ಇದೆ. ಅಮೆರಿಕ ದೇಶದ ನಾಸಾ (NASA)ದಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇತ್ತಾದರೂ ಆ ಮಾಹಿತಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದುದು ಇಂತಹ ವಿದ್ಯಮಾನ ನಡೆದದ್ದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು, ಮಂಗಳ ಗ್ರಹದ ಸಮಭಾಜಕದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಈ ಮಾಹಿತಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಉಪ್ಪು ನೀರು ಹರಿದಿರುವುದು ಕೇವಲ 14,000 ದಿಂದ 400,000 ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯಷ್ಟೇ. ಈ ಹಿಂದೆ ಊಹಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಅಲ್ಲ! ಎನ್ನುವುದೇ ಕೆಲ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಸಂತಸದ ವಿಷಯ. ಏಕೆ ಗೊತ್ತೇ? ಇಷ್ಟು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನೀರು ಹರಿದಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದ್ದರೆ ಮಂಗಳದ ಸಮಭಾಜಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾತಾವರಣದ ಸ್ಥಿತಿ, ಉಷ್ಣಾಂಶ ಇತ್ಯಾದಿಗಳು ಜೀವಿಯೊಂದು ಜೀವಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮುಂದೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿರಬಹುದು ಎಂದು ರ್ಯುರಾಂಗ್ ರೋವರ್ ಕಳುಹಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

ಮಂಗಳದ ಅಂಗಳಕ್ಕೆ ಹೋಗುವ, ಅಲ್ಲಿ ಮುಂದೊಂದು ದಿನ ಬದುಕು ಕಟ್ಟುವ ತವಕದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಉತ್ಸಾಹಿಗಳಿಗೆ ಇದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಖುಷಿಯ ವಿಷಯ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ನಮ್ಮ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಕೈಜೋಡಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಸಂತೋಷವನ್ನು ಇಮ್ಮಡಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಮಂಗಳದ ಮಾಯೆಯಲಿ ಬಿದ್ದು, ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಸಮತೋಲನದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಥವಾ ಇದ್ದ ಮಾತೃಭೂಮಿಯನ್ನು ಹದಗೆಡಿಸಿ ಈಗ ಇನ್ನೊಂದು ಗ್ರಹದತ್ತ ವಾಸಿಸಲು ಮುಖಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹರಸಾಹಸಗಳನ್ನು ಕಂಡು-ಕೇಳಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಮುಖದಲ್ಲಿ ಮುಗುಳ್ಳು ಮಂದವಾಗಿ ಮೂಡುತ್ತದೆ...!

© pikist

ಮೂಲ ಲೇಖನ: www.snexplores.org

ಲೇಖನ: **ಜೈಕುಮಾರ್ ಆರ್.**

ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಿ. ಜಿ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ

25 ಕಾನನ - ಅಕ್ಟೋಬರ್ 2023

ಹೂ ಅರಳಿ

ನಸುಕಿನೊಳಗರಳಿಹುದು ಚೆಂಗುಲಾಬಿಯ ಹೂವು
ಮುಸುಕು ಕತ್ತಲು ಸರಿಸಿ ಕಂಪನೆರಚಿ
ತುಸುಮೆಲ್ಲನೆಲ್ಲರನು ಸೆಳೆಯುತ್ತಲಿ ಕರೆದಿಹುದು
ಹಸಿರೆಲೆಯ ನಡುನಡುವೆ ಕೆಂಪನೆರಚಿ

ದಿನಪನುದಯಕೆ ನಿಂತು ಸ್ವಾಗತವ ತಾ ಕೋರಿ
ಬನದೊಳಗೆ ಚೆಲುವಿಳಿಸಿ ನಗುವ ಸೂಸಿ
ದನಿಯಾಗಿ ಕವಿಮನಕೆ ಕವಿತೆಯೊಳಗಡೆ ಕುಳಿತು
ತಣಿಸುತ್ತಲೋದುಗರ ಹೃದಯ ಸೇರಿ

ಕಾದಿಹುದು ಬರಲೆಂದು ಭೃಂಗದೊಲವನು ಬಯಸಿ
ಹೂ ದುಂಬಿ ಝೇಂಕರಿಸಿ ಸುಧೆಯ ಹೀರಿ
ಕಾದು ಕುಳಿತಿಹುದಲ್ಲ ಹೆಣ್ಣು ಬಯಕೆಯ ಕಂಡು
ಹಾದಿಯಲಿ ಬರುವವಳ ಚೆಲುವನೆಣಿಸಿ

ಬೆಳಗು ಬೈಗಿನಲೆಲ್ಲ ಹೊಳೆಸಿ ಜಗವನ್ನೆಲ್ಲ
ಮುಳುಗಿದರು ಸಾರ್ಥಕವೆ ಹುಟ್ಟು ಸಾವು
ಅಳಿದರೆಂದಿಗು ಹೂವು ಹರಡಿಹುದು ಕಂಪನ್ನು
ತಿಳಿಸಿಹುದು ಜೀವನದ ಸತ್ಯವನ್ನು.

- ಚನ್ನಕೇಶವ ಜಿ. ಲಾಳನಕಟ್ಟೆ
ತುಮಕೂರು ಜಿಲ್ಲೆ

ಪ್ರಕೃತಿ ಚಿತ್ರಣ

ಕಿತ್ತಳೆ ಬಾಲ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಈ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ ತೇವಾಂಶವುಳ್ಳ ಅರಣ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತವೆ. ನೀಲಿ ಚಿಟ್ಟೆಗಳ ಪ್ರಭೇದಕ್ಕೆ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರುವ ಇವುಗಳು ಲೈಕೇನಿಡೆ (Lycaenidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತವೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಲೋಕುರಾ ಅಟಿಮ್ನಸ್ (Loxura atymnus) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕಾಶಮಾನವಾದ ಕಿತ್ತಳೆ-ಹಳದಿ ಬಣ್ಣದಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಭೇದದ ಚಿಟ್ಟೆಗಳು, ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕೆಳಭಾಗದಲ್ಲಿ ತೆಳು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕೆಂಪು ಕಿತ್ತಳೆ ಅಂಚನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ರೆಕ್ಕೆಯ ಹಿಂಭಾಗದ ತುದಿಯು ಬಿಳಿಯ ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ನೇರಳೆ ಗೆಣಸು ಹಾಗೂ ಗೋರಂಟಿ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಆತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ವಿಸ್ಮಯ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

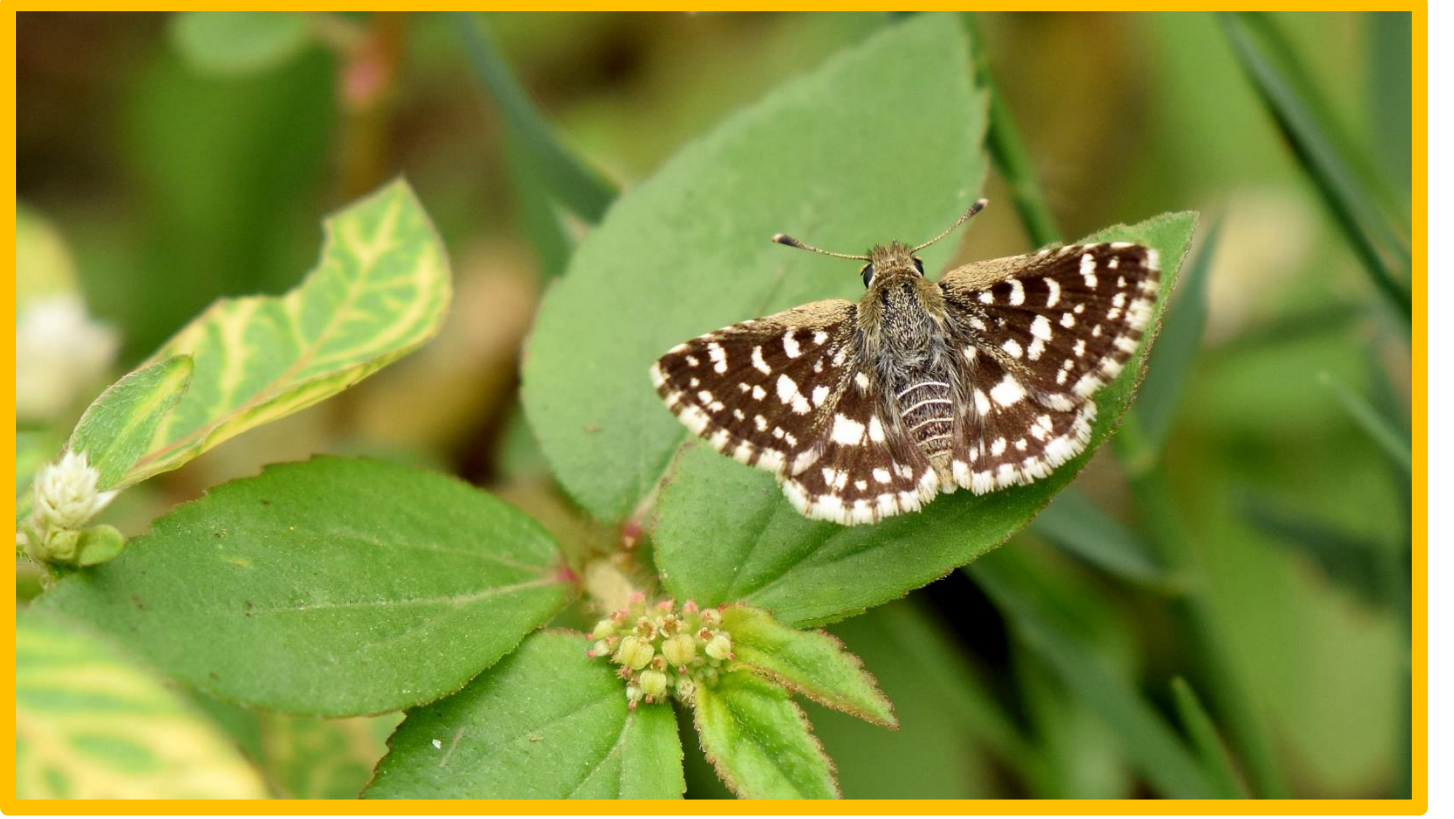
ಭಾರತದ ಪಶ್ಚಿಮ ಘಟ್ಟಗಳು, ಬಾಂಗ್ಲಾದೇಶ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಲಂಕಾ ದೇಶಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿರುವ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯು, ಹೆಚ್ಚು ಮಳೆಯಾಗುವ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ, ಕುರುಚಲು ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಸಿಗುತ್ತದೆ. ಲೈಕೆನಿಡೆ (Lycaenidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ರತಿಂದಾ ಅಮೋರ್ (Rathinda amor) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಕಡು ಕಂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಕೆಳಭಾಗವು ಬಿಳಿ ಮತ್ತು ಹಳದಿ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಬಣ್ಣದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಎತ್ತರಕ್ಕೆ ಹೋಗದೆ, ನೆಲದ ಸಮೀಪದಲ್ಲೇ ಹಾರಾಡುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ನೆಲಕ್ಕೆ ಇಳಿಯುವಾಗ ತನ್ನ ಬಾಲವನ್ನು ಅತ್ತಿತ್ತ ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ ಕಾರಣ ಇದರ ತಲೆಯ ತುದಿಯು ಯಾವ ಕಡೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯದ ಪರಭಕ್ಷಕಗಳು ಗೊಂದಲಕ್ಕೊಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾವಿನ ಮರ, ಮಿಟೇಸಿ, ರೂಬಿಯೇಸಿ (Rubiaceae), ಯುಫೋರ್ಬಿಯೇಸಿ (Euphorbiaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಆತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಬೂದಿ ಹೂ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದ ತೋಟಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಉದ್ಯಾನವನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯು ಜುನೋನಿಯಾ (Junonia) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಜುನೋನಿಯಾ ಅಟ್ಲೆಟ್ಸ್ (Junonia atlites) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿಟ್ಟೆಯ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ತೆಳು ಬೂದು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಕಡು ಕಂದು ಬಣ್ಣದ ರೇಖೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಕಪ್ಪು ಮತ್ತು ಕಿತ್ತಳೆ ಮಿಶ್ರಿತ ಕಣ್ಣಿನಾಕಾರದ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ರೆಕ್ಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಮರಗಂಧಿ ಗಿಡ (Limnophila villosa) ಹಾಗೂ ಅಕಾಂಥೇಸಿ (Acanthaceae), ಅಮರಂತೇಸಿ (Amaranthaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಆತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಭಾರತೀಯ ಜಿಗಿ ಚಿಟ್ಟೆ

© ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಇದು ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಆಗ್ನೇಯ ಏಷ್ಯಾದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಚಿಕ್ಕ ಚಿಟ್ಟೆಯಾಗಿದೆ. ಹೆಸ್ಪೆರಿಡೆ (Hesperiidae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಈ ಚಿಟ್ಟೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಸ್ಪಿಯಾ ಗಾಲ್ಬಾ (Spialia galba) ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ದೇಹದ ಮೇಲ್ಭಾಗವು ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣವಿದ್ದು, ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ರೆಕ್ಕೆಯ ಕೆಳಭಾಗವು ಹಸಿರು ಮಿಶ್ರಿತ ಕಂದು ಮತ್ತು ಬಿಳಿ ಚುಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಬಿಸಿಲಿನಲ್ಲಿ ನೆಲಕ್ಕೆ ಸಮೀಪವಾಗಿ ಹಾರಾಡುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ರೆಕ್ಕೆಗಳನ್ನು ಮಡಚಿ ವಿಶ್ರಮಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಟ್ಟಿಗೆ ಗಿಡ (Tridax procumbens), ಡಿಕ್ಲಿಟೆರಾ ಅಥವಾ ಬಿಡೆನ್ಸ್ ಜಾತಿಯ ಗಿಡಗಳ ಸಣ್ಣ ಹೂವುಗಳಿಗೆ ಮಕರಂದಕ್ಕಾಗಿ ಭೇಟಿ ನೀಡುತ್ತದೆ (Dicplitera or Bidens). ಫ್ಯಾಬೇಸಿ (Fabaceae) ಹಾಗೂ ಮಾಲ್ವೇಸೀ (Malvaceae) ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರುವ ಸೋಯಾಬೀನ್, ದಾಸವಾಳದಂತಹ ಗಿಡಗಳು ಇವುಗಳ ಆತಿಥೇಯ ಸಸ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಚಿತ್ರ: ಹರಿಹರನ್ ಐ. ಎಸ್.

ಲೇಖನ: ದೀಪ್ತಿ ಎನ್.

ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು

© ai-generated-8241452_1280

ರಷ್ಯಾ ಮತ್ತು ಉಕ್ರೇನ್ ನ ನಡುವೆ ನಡೆದ ಯುದ್ಧದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆಲ್ಲಾ ತಿಳಿದೇ ಇದೆ. ಈ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಜನರ ಪ್ರಾಣ ಹಾನಿಯಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟೊಂದು ಸಂಪತ್ತು ನಾಶವಾಗಿದೆ. ಯುದ್ಧ ಎಂದೊಡನೆ ನಮ್ಮ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಜನರ ಸಾವು ನೋವು ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ನಷ್ಟ ಮಾತ್ರ. ಆದರೆ ಆ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಾಗೂ ವನ್ಯಜೀವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಆದ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಾವು ಯೋಚಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ! ಒಮ್ಮೆ ಹಾಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರೆ ಯುದ್ಧಗಳು ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ ಅಲ್ಲವೇ? ಇದನ್ನು ತಡೆಯಬೇಕು ಹಾಗೂ ಯುದ್ಧದಿಂದ ಪರಿಸರದ ಮೇಲೆ ಆಗುವ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು (ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ) ತಡೆಗಟ್ಟಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ನವೆಂಬರ್ 6 ಅನ್ನು 'ಯುದ್ಧ ಮತ್ತು ಸಶಸ್ತ್ರ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಪರಿಸರದ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ದಿನ' ವೆಂದು ಆಚರಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದೇ ರೀತಿಯ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ನೀಡಲು ನೀವೂ ಕಾನನಕ್ಕೆ ಬರೆಯಬಹುದು. ಈ ರೀತಿಯ ಪರಿಸರದ ಬಗೆಗಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಇರುವ ಕಾನನ ಇ-ಮಾಸಿಕಕ್ಕೆ ಮುಂದಿನ ತಿಂಗಳ ಸಂಚಿಕೆಗೆ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆಸಕ್ತರು ಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕಥೆ, ಕವನ, ಛಾಯಾಚಿತ್ರ, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಪ್ರವಾಸ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾನನ ಮಾಸಿಕದ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದು.

ಕಾನನ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ: kaanana.mag@gmail.com

ಅಂಚೆ ವಿಳಾಸ:

ವೈಲ್ಡ್ ಲೈಫ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಷನ್ ಗ್ರೂಪ್,
ಅಡವಿ ಫೀಲ್ಡ್ ಸ್ಟೇಷನ್,
ಒಂಟೆಮಾರನ ದೊಡ್ಡಿ, ರಾಗಿಹಳ್ಳಿ ಅಂಚೆ,
ಆನೆಕಲ್ ತಾಲ್ಲೂಕು, ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರ ಜಿಲ್ಲೆ,
ಪಿನ್ ಕೋಡ್ : 560083. ಗೆ ಕಳಿಸಿಕೊಡಬಹುದು.

